

Text: Kz 10,16-20

Datum: 17. listopadu 2013

Kazatel: Filip Čapek

Místo: Běleč a Třebechovice

Čím udělat církev atraktivní? Nebo jak se říká ‚sexy‘? Poslední slova Kazatele by možná zabrala: *Peníze vyřeší všechno*. Nebo přesněji podle hebrejského originálu: Peníze odpoví na všechno (srov. hebr. *’-n-h*). To je ještě jednoznačnější tvrzení. Hledáte odpověď? Pak jsou tu peníze, které všechny zvládnou. Takový verš si dát nad vstup do kostela nebo nad kazatelnu, to by bylo ternó... Třeba by se hned někdo našel, kdo by se dal přesvědčit. Asi by po čase odešel, ale za pokus by to stálo... Sestry a bratři, berte to jako velkou nadsázku. Samozřejmě, kdyby tímto měla být církev, tak to bych raději dělat něco jiného a vy byste neděli také trávili jinak.

Na druhou stranu, co s tím, když v Bibli máme takovéto věty? To nás má svést, je to pokušení, kterému se máme vyhnout? Možná ano, ale jedním z největších pokušení – a třeba o tom ani často nevíme – je vytrhávat věci, události, informace a vztahy ze souvislostí. Je snadnější a vždycky to dobře fungovalo. Církev si našla své o čarodějnicích, jak je nenechávat naživu. Stejně tak se vždy hodil satan, ďábel, svůdce a podobná strašidla, když bylo potřeba si vynutit poslušnost. O něco později, když bylo třeba doložit, že jsou černoši méněcenní, aby se mohli jako zvířata převážet z Afriky na plantáže do Ameriky, tak se taky našel dobrý verš z Písma, aby to sedělo. Ne nadarmo se říká, že i ďábel cituje Bibli... On to vlastně i dělá. Stačí se podívat na příběh o pokušení na poušti. Souvislost stojí proti každému zjednodušení, je obranou před zjednodušováním. Dělá nám život složitější, ale musí to tak být, jinak je zle...

Z knihy Kazatel jsme slyšeli čtyři verše. Zdá se, že spolu nesouvisí, takže proč s nimi nezatočit podle našich potřeb. Pokud - jak říká Kazatel - peníze vyřeší všechno, tak je to skvělé a nemusíme se starat. Zcela aktuálně by to pak znamenalo, že když je třeba něco udělat v našem sboru, tak se zkrátka za to zaplatí a někdo to udělá... Jenže ono slovo *se* je hodně záludné. Skrývají se za ním lidé, kteří na podobně snadnou logiku nevěří a vědí, že bez konkrétního nasazení se nic nepohne dopředu... Takže všem vám, kdo nevěří na magické ‚*se*‘, díky!

Kazatel nejdřív říká, běda zemi, které vládne mladý král nebo chlapec... Ten se obklopí kumpány, kteří mu jdou na ruku a on na oplátku jim, takže to pak vypadá tak, že se hoduje hned po ránu. Život je jedna velká párty; nejlépe čtyřicet hodit v tahu a pořád dokola. A je to ošidné, navíc následky jsou trvalé. Vzpomeňme na hypotéční bublinu v USA nebo bezstarostný život v Řecku... Pak se také v Kazateli říká, a asi to s předchozím souvisí,

že se pro lenošení sesouvá krov a pro nečinnost rukou zatéká do domu... Ono ‚se‘ to nějak udělá. Ono to nějak dopadne... Jenže jak? Co se vyřeší prostřednictvím slov ‚ono‘ a ‚se‘ spíše nakonec spadne, zateče, sesune a nezbudou než výčitky, oči pro pláč a hledání viníka; nejlépe ne mě samotného... Zas o tom víme každý své. Dá se žít na dluh, který splatí až ti po nás. Anebo to jde jinak... Mladí je nerozvážné, mladý panovník vládl asi špatně, prošustroval, co mohl. Byl to život v blahobytu s lehce protékající střechou a nahnilými trámy...

A nakonec, jakoby se Kazatel skočil jinam a říká, že k obveselení se strojí pokrm, že radost životu dává víno a zcela na závěr, že peníze vyřeší všechno. Nic proti veselosti, když je k tomu ještě něco k snědku a k pití, ale peníze jako lék na všechno? Nepropašoval do knihy Kazatel něco ze svých myšlenek jeden nejmenovaný z našich polistopadových prezidentů?

Že peníze vyřeší a odpoví na všechno, je lákavá nabídka... Ale je to tak? I samotný Kazatel to myslí celé *úplně* jinak. Když vidíme jeho myšlení v souvislostech, tak chce povědět pravý opak: Kdo se chová jako mladý nerozvážný panovník, ten upadne do léčky: veselí se, raduje se, pije a při tom všem si myslí, že peníze jsou vším. Jeho nerozvážnost není bez obětí. Právě naopak.

Před dávnými lety, v roce 204 př. Kr. nastoupil na trůn v Egyptě chlapec ve věku pěti let (Ptolemaios V. Epifanés). Jeho panování dopadalo i na Palestinu, na Judsko, na Jeruzalém... Lidé žili pod velkým tlakem, daně byly vysoké, málokdo se těšil na další den, málokdo si byl jistý tím, co bude. Noci byly bezesné a rána chmurná. Co vydalo pole nebo obchodování, to mizelo ve vysokých daních pro armádu a potřeby mladého krále. Málokdo se radoval, hodoval a pil, leda tak ti, kdo si k tomu pomohli přes záda druhých. Kazatel žil v této době. A jeho slova jsme slyšeli: O nerozumnosti, o touze po majetku, o poblouznění penězi.

Takže, sestry a bratři, čím udělat církve atraktivní? Tím, co vytrhneme ze souvislostí? To raději ne! Pomůžeme sobě i druhým jedině tím, že budeme sami vidět souvislosti a důsledky našeho jednání a jednání druhých. Život je síť vztahů, a čím pevněji a opravdověji ji upředeme, tím lépe pro všechny. Kristus a jeho panování jako chudého krále, který je bližním každému z nás, je dobrým doporučením, jak žít a čeho se naopak vyvarovat. On je dobrý Správce i Pastýř své církve... Jeho cesta je delší, složitější, plná souvislostí, které musíme stále znovu promýšlet. Kéž nám Pán Bůh dává na této cestě oddanost i rozum, naději i porozumění, lásku i pokoru. **Amen.**